

L'IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES D' UNA SOCIEDAT DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número. 2 cèntims.
 Fòra de Palma » 2 1/2 »
 Números atrassats » 4 »

Sonará cada dissapte, si té vent à sa flauta.

S'envian es números à domicili, tant à dins Ciutat com à ses Viles, pagant per adelantat à s'Administració (carré des Call n.º 10), 1 pesseta à conté de 16 números.

TORRENTS Y TORRENTADES.

I.

May milló hora qu'are per di quatre paraules sobre aquest assumto, ja que tothòm les ha, sobre ses desgracies que per España causan es rius sortits de mare.

A Mallorca no més tenim rieres y torrents, que d'en any en any corren sense fé gayre destròssa; però no passen may mitja dotzena d'ivèrns sense que un ò s'altre digan: *¡aquí som jò!*, fent gran naufratx.

S'esperencià es mare de sa ciencia; però entre nòltros, respècte de ses vengudes des torrents, encara no s'ha acreditat aquest adagi. Y sino, passetjauvos per qualsevòl des que tenen nomenada, à sa nòstra illa, y veureu señes de com no s'aprofitan gens ses llissons que desyare donan à n'es propietaris des tèrres per allà ahont passen.

No conversaréu amb cap missatge ni amb cap amo conradó, de mitjana edat, que no vos diga:—Veu, l'an tal, aquest torrent vengué tan gròs, que cuydá entrá dins sa clasta de ses cases; l'an qual, passá per su-demunt aquella marjada, y s'en dugué una sitja de carbó y tantes oliveres; y etc., etc.

Y si los demanau:—¿Y bé: y qu'heu fet per evitá qu'un altre pich hey torn à darvos tan crescuts perjuys?—Vos contestarán, enconcantse d'espates:—Y bònò! ¿y qu'hem de fé? axò sols succeheix una vòlta cada cinquanta anys...

Y veys aquelles tèrres, altre temps conrades, amb tres pams de codols y de reble, y ses oliveres dessustades, esperant qu'una altre plena de torrent, per carambola s'en torn aquell fardatje, fentlo corre més avall, de cap à ses viñes ò sementés de ses possessions que sobrevenen.

Sa policia des torrents, no volem dí qu'estiga abandonada, però tant s'en val! S'us y costum que pareix establida casi per tot arreu, es de que cada propietari confrontant fassi lo possible per

embarassá, estreñe ò engorgá ses aygos, amb s'idèa egoista y mal entesa de millorá sa séua hacienda.

Y axí es que veym es mòdo com se cuydan d'axarmá ets uyastres que néxen dins es llit des torrent, y quant arriba s'hòra los empèltan, y crexen garrovés ò auzines ò oliveres, qu'amb el temps posan una sòca de deù pams de ròtlo à n'es glop de ses aygos, aturant es buscays, y fentles arremoliná ò estendre de cap à n'es costats.

Axí es que veym, despues qu'una venguda ha dexat un matalás de molsa y tèrra conradissa, à sa vorera d'un revòlt plané, que l'amo ò es seño projèctan ferhi una marjada ò una tanca, y sense més ni pús alsan parets com si haguessin fet un tracto amb so mateix torrent: tay d'aquí es téu, y lo demés es nòstro.

Axí es que veym, sembrá pollars à ses voreres; trèure pedreñ ò graves, à la babel-lana, tirarhi escombros, y altres mil abusos que molt rares vegades se capturan.

Y es resultat de tot axò es: que arriba un dia de xubascos y de fiblons d'aygo; es seregays y torrentons, tots à la una devallan desaparats per entre petjes; es correntims de comes y turons s'estenen dins es planiòls més baxos vessant de rota en rota; ets aubellons de dins es comellás, esclatan amb ufanés, y tot, obrint cap-rechs y axamplant es jassos, se tira per mil bandes de cap dins es torrent que aumenta son caudal en pòchs minuts, y s'infla y puja de nivell y envest timbes avall amb un renòu que causa feredat.

Mentres es cap de s'aygo tròba es rost llibert y ses axamples necessaries p'es séu curs, no hey ha perills que teme; es machs y bòtils saltan, y es buscays y sa fuyaca bullen mesclats devant devant amb s'escuma y sabonera ròtja, fent una bardissa à ses matexes aygos. Però arriba un revòlt estret, be sia per marjes que defensen es terré, be sia per peñes naturals; y allà s'aygo s'embassa, remunta es séu nivell, s'axampla p'es costats, salta s'obstacle, socava, empeñ y desxernej ses rèls y

ses llambordes, fins qu'es cap-derré romp aquell frèu y envest amb major furia sense perdoná, ni auzines, ni barraques, ni ponts, ni carreteres, ni res que fassi nòsa à sa sempenta.

Llavò s'en dú ses garbes des sementés veynats, figueres, rèls amunt, y es bestia que tròba descuydat; llavò renta de tèrra ses marjades y colga dins sostres de pedreñ ses viñes més fruyteres; llavò fa mil parats, amb sos cimats y rames devant ets uys petits y aufegats des ponterrons, passantlos per demunt; y quant arriba al cap d'avall à dins ses hòrtes, arranca s'hortolissa, barretja es fruits de tota casta, y s'en ho dú à mar, qu'es lo derré que mata sa brivada.

Aquesta es s'història à poca diferencia de totes ses torrentades à Mallorca; pues, no volem parlá de ses vegades qu'han arribat à fé matx per dins es pòbles; tothòm sab que Palma, de temps nòstro heu pòt contá espantós; y no seria estrañ que si tornava ploure à la desfeta, la Rambla s'amarás un altre pich.

II.

S'article 31 de sa nòva *Lley d'aygos* española diu: «*Es domini privat* (propiedad particulá) *d'ets álveos* (terré que solen bañá durant ses vengudes ordinaries) *de ses aygos de pluja, no autorisa per fé res dins es torrents ni per construirhi òbres que pugan fé variá es curs natural de ses aygos en perjudici de tèrcé; ò cuya destrucció causada per sa forsa de ses vengudes puga doná perjuís à prèdios, fábricas ò establiments, ponts ò poblacions d'aygos avall.*»

Apesá d'axò sa matexa lley concedex es dret de que cada propietari confrontant amb rieres ò torrents, puga fé òbres de defensa à ses voreres, amb s'intervenció de s'autoritat que correspon. (Articles 52 y 53.)

Es 74 diu: que «*Quant ses aygos repleguin dins un prèdio pedres, branquims ò altres objectes qu'embarassant es curs natural pugan produhí embassades y negá terrés, ò desviá ses aygos, ò ocasioná qualsevòl dañ, ets interessats*

amenassats pugan exigir à l'amo d'aquell prèdio que decant s'estorb, ò que los ho dex remoure, y si hey hagués llòch à indemnissació, sia de carrech des qui causa aquells perjuis.»

Y per últim, s'article 178 expressa: que «Quant es marjes fets en sech ò ses calsades y caps-rechs de tèrra, fetes per prende aygo ran de ses rieres, pugan essè causa d'inundacions ò de qualsevòl altre perjui p'es públich, s'Alcalde, d'ofici ò per instancia de part, una vegada comprovat es perill, manará que se destruesquen aquelles òbres ò que se modifiquin, en quant sia necessari per desvanexe tot temor. Si amenassasin dañ à n'es particulás, aquests podrán reclamá devant s'Autoritat local; y si en romanguessin perjudicats, tendrán dret expedit per acudí à n'es Tribunals de justícia.»

No'n copiam d'altres perque es citats son es que fan més al cas de s'assunto que tractam.

III.

Ara voldriam sebre nòltros, quants de Batles hey ha à Mallorca qu'han llegit aquesta Lley, pues per lo que se demostra à qualsevòl que se passetj per dins es torrents y ses rieres, ò no l'han llegida, ò no l'han entesa, ò sa derrera pussa que los pica es s'idea de ferla cumplí.

Ja sabem que ténen moltes parts ahont atendre; però també ténen molts de respectes humans, y devegades qualque sort de tèrra marjada dins es mateix torrent que seria sa primera qu'haurían d'axellá.

Ja sabem que ses arcas de tots es municipis mallorquins son nius d'aranes, però també es molt cert que per atendre à sa policia des torrents no se necessita més qu'un poquet d'eyma y, axò sí, molteta voluntat.

Y sino, que mos digan: tant de batzerá, jonquerá y romagués de dins es cauces, ¿no se farián nets dos pichs cada any en dos jornals d'un hòmo y mitx centim de lluquets?

Ets abres veys ò joves qu'estan de mitx à mitx dins es torrents, ò estenguent es séus cimats de banda à banda, ¿no se'n anirian rèl y tot, fent una crida que digués: *si ets amos de ses tèrres confrontants no los arrancan dins tres dies, se lleña será des primé que los arribi?* (Axò s'enten despues qu'es Batle acompanyat d'un facultatiu hauria emblanquinat ses sòques des qui fessin nòsa.)

Es marjes que se tornan axecá en es mateix endret ahont cad'any los desfá sa torrentada ¿no podrián ferse un pòch més endins castigant sa gola des propietaris que malavetjan engrandí caséua, maldement sa tèrra des veynat hey posi ses bestrètes?

Aquesta general costum de dú à tirá ets escombros just dins es torrents, vo-

lera de la vila ¿no podria esvahirse imponent multes à tothòm arreu, fos es qui fos? (*)

Ah! tot axò, no hey ha cap dupte, se podria fé; però nòltros dexariám d'essè tan indolents y tan inimichs des bé comú com som.

Aquí no hey ha més cera; s'esperencia no mos escaliva ni mos serveix de res; y per axò d'un any à s'altre n'hi ha d'escalabrats, pagant com se suposa justs per pecadós. Qu'heu digan es poblés que s'altre dia véren à Marjal, ses sòrts de moniatos netes de concèrt; camps sembrats de cáñom plens de carabasses; monjetes per dins s'alga de la mar, y tot fet una mescladissa y un desvèri, dexant à molts de pòbres sense sa cuyita, perque à n'es torrent de Muro li doná la gana de entregarse y passá fòrt y no't mògues.

Qu'heu digan ets esporlarins, fá uns quans anys, per quin estil es sementés més ben conrats, romangueren sense un grá de tèrra. Qu'heu digan per Sanseles y altres pòbles; però, ¿y que n'hem de fé, si res mos descompassa, à nòltros gent fetjuda?

N'hi ha per un'estona d'aquí que ses autoritats municipals de sa nòstra illa prenguen sa quimera de fitá es torrents y prohibí de bondeveres, que dins es séu cauce s'hi crien abres, y s'hi axequin pareties.

Per conte nòstro hem fet lo que devíam diguent en mallorquí aquests quatre mots; y perque ningú's cregui que los ha dictat una mira interessada, farém constá qu'es bens propiedat de L'IGNORANCIA, no confrontan per cap banda amb cap torrent; y quant venga es cas de adquirirne, malavetjarém que estigan à la part d'amunt.

A reveure, paisans lectors.

B. F.

SES MODES DES JOVENSANS.

«Que ses fadrines s'adornin y prenguen quimera per parexe guapes, no hey ha res que di...»

Lo qu'are aquí vuy escriure,
Que no está bé molts dirán:
Ja's segú que trobarán
Que de malament fa riure.

En contra d'ets hòmos es
Lo qu'are vos tench à dí,
Perque no los puch sufri
Quant de nòltros diuen res.

Ells fan com es de Sineu,
Y essè perfets tots se creuen:
Es gèp d'ets altres ja'l veuen,
Però no veuen es séu.

(*) Altres vegades hem denunciat aquest abus qu'ha estona dura entre es pont de Tiradó y s'hòrt de ca Doña Ayna, à sa Riera de Ciutat. Quant vé una plena gròssa, s'en dú totes ses tèrres y baleys fins à dins mar, regalantli mils de metros cúbichs de concèrt que no favorexen gayre sa netedat y es fons des nòstro pòrt.

D'ets adornos de ses dones
S'en riuen, y fan molt bé;
Però ells, de mòdes, també
No's que no'n dúguen de bones.

Sino, es séus capells mirau,
Y axò será lo primé
Que de s'assunto diré,
Si amb paciència escoltau.

¿No veys de quanta calaña
Passetjan es derré pis?
Un còp negre, s'altre gris,
S'altre, coló de castaña:

Un còp petit, s'altre gròs,
S'altre, amb sivella ò plometa,
Esclafat ò fent punteta,
De seda ò paya d'arròs.

De sa camia es séus colls
N'hi ha qualcun qu'es collera;
Y qu'en mòuen de verera,
Si d'es planxá surten molls!

¿Los veys amb colls de pell d'osos
Dins capòts enforiñats?
Fins à n'es pèus ben bolcats
Rumbetjan fent de bons mossos.

Si passam à n'es calsons,
Quant s'usa durlos estrets,
Ses comes d'aquests pollets
Semblan talment dos bastons.

Van lleugés com à baldufes;
Però en comensá à axamplá,
Qualcun vos pareixerá
Pagés de calsons amb bufes.

Cada un dú es séu anell
Tan gròs com una patena;
Y penjoys pe'sa cadena
Gròssa com un cabestrell.

Y n'hi ha qualcun qu'assegura
Formal, que fa molt seño
Gemelos, guyeta y bastó
En forma de ferradura.

No'n parlem d'es perruqué,
Que tots ne son parroquians,
Y encare son uns infants
Y es fan afeytá, y pròu bé.

D'essencia de carabassa
Casi tots ells fan oló;
Perfum de nòva invenció
Trèt p'es qui estudian massa.

Y si s'usa aná rissats,
Depressa com à negrets
Se rissan galls y pollets,
Que semblan desesperats:

O sino, clenxa xapada
Y cabeys plans à lo Anfós,
Igual qu'un cap de tiños,
Ben untadet de pomada.

Si s'usan prims es bastons,
Tots se compran sa vergueta
Doblegadissa y primeta,
Y hey jugan com infantons..

O axuxí, ja'u han mudat,
Y entra per mòda un bastó
Just de tamboré majó:
¡Un bon pom fá autoritat!

Tots ja saben fumá puros,
Dú ungles llargues, ¡y uns ditòts!...
Y amb dos ò tres moneòts
Fan renou d'unses y duros.

Polles, no acabaria may:
Ja basta per aquest pich;
Si deys qu'es fals lo que dich,
Miravos dins es miray;

Y m'hauréu de confessá,
Ja que tant vos reys de nòltros,
Qu'en ses mòdes, també à vòltros
Vos pertòca un bon callá.

UNA SEUVATGINA.

COSTURES, COL-LÈGIS Y ALTRES HERBES.

(À SA MADONA DE SON QUALSEVOL.)

Si s'enveja fos tiña, Madona, tothòm duria barret. Vos al ménos, no vos escapariáu de durne, perque à enveja y à res més per havè vist à l'amo'n Pere posat en lletres de mòtlo, se pòt atribuhí es desitx que'm manifestau de que vos parli amb una carta sobre s'enseñansa de ses atlòtes.

No vos poreu pensá lo estret que me haveu posat en lo que'm demanau; perque aquest es per mí un assunto tan embarriolat, que may en materia de faldes hey he vist tres passes llun. Are, hò y casat, si sa dòna s'hi empeña, còm sab més que s'òli ranci, es capás de ferme creure qu'es banchs ballan; primé, quant era fadrí y festetjava, bèn aygos fresques ses atlòtes me podían doná entenent figures per llanternes.

Per altre part, no voldria de cap manera dexá de tení hò en vos, y no cregueu qu'heu fassa p'es brossats y altres llepolies que soleu enviá à n'es qui son de la vostra; sino per creure que seria fácil prenguesseu còm à desayre es que jò vos fés es sort, de lo qual resultaria que'm mirariau amb mal uy, y arribariau à fermhi mirá per l'amo'n Pere. ¡Ja's segú! Trobariau que som un grosé, pintariau à n'es vostro hòmo Sant Cristòfol nan, no vos cansariau de repicá ets ays, y li donariau, si importava, reñina de capsal fins à lográ ferme caure de la gracia. Tan acassats van per aquí es hòns amichs, que no's còsa de perderne un per dexá d'escriure quatre esborranchs.

No cab à dins una carta, ni tampòch vos sabria dí à la menuda, tot lo que s'ha de fé per enseñá lo més profitós à ses atlòtes; sols puch mostrarvos, demunt, demunt, algunes de ses còses que à n'es méu entendre ò no se fan bé, ò se deuen remediá, tocant à lo que'm demanau.

Quant vajan ses nines à costura y vos recordeu de mirá si aprenen ò no, fic-sauvos ménos de lo qu'es costum de moltes mares en si ses atlotetes ja llitjen ò analisan un pòch, y molt més que no se sòl, en si saben fé calsa aviat y bé, ò cosí una camia sense que sa mèstra los ho embasti, ò los ho fassa desfé una dotzena de vegades. Reconveniú ses vòstres fies si trobau que per culpa séua no aprenen de lletra; però reñau de hòn de veres quant vos presentin còm à trabay fet séu uns calcetins de fil blanch que parexen de cotó blau, (tant los han rossegat per acabarlos), ò una camia de créa que sembla d'endiana negra, (axí l'han posada de taques y brutó.)

Donau més importancia à un mocadó

cosit y señat amb perfecció, qu'à una randa de ganxet ò à un solpassé daurat, perque aquestes son bamberòyes en ses que s'hi gasta molt de temps, s'hi trèu pòch profit y passat mitx any, ja no se recordan ses nines de sa manera qu'heu varen fé.

Cada còsa à son temps y à Nadal neules. Si ses vòstres fies, pòch dèstres encara en ses primeres labors, s'empeñan en brodá un entredó ò fé una florera, persuadiules de qu'en sos dies ò mesos qu'hey emplearán, pòden cosí una bona partida de ròba blanca y perfeccionarse amb aquesta classe de trabay tan útil. No volgueu qu'en materia d'enseñansa vajan à salts y à bots, dexant feynes sense acabá perque ja les poden, y comensantne de bell-nòu qu'à n'es séu temps correrán sa matexa sòrt, ni que n'aprengan de molt difícils y qu'encara no son per elles, abans de sebre ses més senzilles y ordinaries; qu'axò es sa manera de sorti uns calaxos de sastre plens de tayadures y escapolons que fan molt d'emalum y no servexen per res.

May m'he pogut avení de qu'hey haja atlòtes molt corrents per brodá aquests paisatjes destorbarets qu'en diuen de *nipis*, quant no saben ahont ténen sa má dreta per planxá un rebosillo; y estich cèrt de que vos conexeu més d'una fadrineta que té un gran ayre per fé quadrets, canastretes y mil altres perendengues molt *mones*, y queda embadalida en ses estisores en sa má, es dia que vol tayá un giponet de jèure. Quant s'arrisca à tayarlo, li passa qualche pich lo que contan que va succehí à un pòbre errat de contes de la Vila, que volguent ferse uns calcetins, l'hi resultá es primé un mariòtlo en quatre manegues. Diuen que no tengué lleguda ni fil per acabá es segon.

No sé si vos pasará p'es cap aficá ses vòstres fies, quant sian majoretas à dins un col-lègi. Si les voleu llimá del tot, hò será que vos afluxeu d'elles un any ò dos y que fassou un esfòrs de bossa y paciència per enviarleshi. Allá les enseñarán de dibuix, y Déu vulga que no'l pèrdin à derrera un empleadètxo plé de mals vicis y qu'en canvi no tendrá ahont caure mòrt; aprendán de música, y Déu fassa qu'algun dia no vos axordin quant ménos estiguen per solfes; es fácil que cobrin gust en so vestí y ferse es puputs, fins à n'es punt de volerse enllimoná per aná à dú figures à n'es pòrch; podria essé qu'afinassen sa manera de posarse polvos y ferse malbé sa cara; d'usá pomades y bandolines qu'enceròlan amb tanta perfecció es mocadós y ses mantas; de dexarse ses ungles llargues y durles una vegada netes y moltes en rivets de dòl; y, per acabá, seria possible que sortissen tant *destruides*, que vos, alabada en sa vostra òbra, donásseu es cap pe' ses parets, convensuda de que n'heu feta una còm un còvo.

Si voleu, madona, en s'enseñansa d'una fia enfilavos més amunt, feysla mèstra, qu'are s'usa; sinó que la major part de ses qui han acabat aquests anys últims no saben que s'han de fé d'es séu còs, perque les falta col·locació ò no tenen dexebles. Quant vejeu s'òbra mòrta à dins ca-vòstra, qu'esquitxa ò se renega si li manau cèrtes feynes que no son per ella, *tota una mèstra*, aconso-lauvos pensant que ja teniu una fia se-ñora y que just falta un encax, ò guañá ses oposicions per está à demunt la ròda. Podria succehí que vos y ella morísseu de veyesa ántes de veure lluhí y trèure profit d'un títol qu'ha costat pena y doblés; però s'intenció fá'l cas, y... ¡se pèrden naus y galères!

Encara, si volguesseu, podria puja un escalonet més; perque en aquesta tèrra avuy en dia es permès que ses dònes prenguen ses carreres qu'ántes sòls eran pròpies d'ets hòmos. No fá molt, vaig lletji que ja tenim una espanyola Doctora en Medicina y que n'hi ha un hòn grapat més qu'estudian de Mèje. No sé que pensaréu vos d'axò; però me figur que no tendria pit per enviá una fia à haverles, guinavet en má, en sos mòrts de l'hospital, desnús, afeytats de fresch y que fan una oloreta que no es d'aygo de colonia; còm crech també qu'encara sou bastant *preocupada* per estimá més veure ses vòstres atlòtes metgesses més que metges.

Seguint es troti qu'el mon ha pres, no s'ha de torbá molt es dia en que, entre mil altres còses, podrém veure per Mallorca atlòtes doctores en lleys. Greu me sab haverho de dí; però fará mal à sa boca d'es cò, toparse cada punt en dònes doctores dos pichs, y per afegitò missères dues vegades.

¡Ja'u será blau es festé!

UN D' ARTÁ.

FABULA.

Sovint he sentit contá
Qu'un pagés, una vegada,
S'estava dalt sa murada
Tranquil contemplant la má.
Uns sabatés, còm el véren
Mirant tan embadalit,
S'hi arrambáren tot seguit,
Y riurese d'ell volguéren.
—¿Que li trobau? (un va dí;)
Per la vila, segons vetx,
No'n teniu cap de safretx
Tan gran còm aquest d'aquí.
—Es cèrt, (los va contestá;)
Però, si allá no s'estila,
Tampòch tenim à la vila
Tants d'ases per abeurá.

D'aquest pas, treysne, lectós,
Una máxima molt sana:
Que qualcú qui va per llana
Qualque pich s'en torna tòs.

MIRANIUS.

XEREMIADES.

Desque entram à s'hivèrn, es Conservatori Balear ha tornat obrí ses classes de música.

Sa més numerosa es sa de cant y solfètx, que conta amb devés 230 dexebles, hòmos y atlòts, y una trentena de dònnes.

Diuen qu' aquesta classe va tant bé y dona molt bons resultats. ¡Ja 's de rahó qu' hey vaja bé, amb professors tan inteligents y acreditats com Don Vicens Lloréns que la dirigeix, y Don Jusèp Cañellas que li ajuda!

*
**

Y are es Conservatori també ha acordat doná veílades musicals, una cada setmana.

Fins al present ja n' ha donades dues. A sa primera, tot váren essè enhorabònes y mansballetes. A sa segona, diu s' *Isleño*, qu' hey hagué qualque pessa que sortí molt comsevuya, perque es sonadós duyan mal trempats ets esturments. ¿Y com axí?

Lo cèrt es que si aquestes funcions han de durá tot s'hivèrn, à una cada setmana, jò diria qu' una de dues: ò no haurán de sortí de sa parada de ses sebes, ò bé es mèstres y es coristes s' haurán d' esmolá ses ungles y llevarsho des dormí, fora gens de vèssa.

¡Ala envant, y ja 'u veurem!

*
**

Es trabays caritatius qu' activament se fan aquí en benefici de ses ciutats y viles inundades, donan fins are molt bon conte.

Qualsevòl mallorquí que llegesca ò haja sentit llegí es diaris d' aquests dies, sentirá segurament una gran satisfacció, de veure com tothòm, y cadascú p' es séu vent, malavelja à fé tot lo possible p' es bon resultat d' aquesta empresa patriòtica y humanitaria.

Ses Autoridats, ses Comissions parroquials y es Diaris, han rebut y reben encar' are importants donatius, en doblés, ròbes y altres efectes que sa caridat mallorquina envia à n' aquella desditxada gent de Murcia y d' altres poblacions qu' han tengut tan gran soscayre.

Se van tocant tots es registres per aplegá recursos: captes, suscripcions, concèrts, funcions en es Teatro, veílades artístiques, etc., etc. Tot axò, y encare més, s' ha fet ò se farà per tal objecte.

¡Benhaja un pòble que s' engrandex y s' honra, practicant sa gran virtut, sa caridat! Un pòble axí, prest ò tart n' ha de rebre una bella recompensa.

*
**

¡Es cap de cent àns! Pareix qu' ara volen tomá aquella paretòta d' es costat

de sa Llonja, y posarhi en llòch séu uns retxats de ferro per guardá es jardinet.

Si aquesta mos surt vera, será cosa d' esclamá: ¡Ja era hòra!

*
**

A s' altre cap de mon, devés Occeania, hey ha un grapat d' isles que les diuen ses isles *de la Societat*. Si no 'u sabiau, ja 'u sabeu.

Ydò are una societat estrangera de Geografia vòl proposá una reforma, y es qu' a n' aquelles isles los baraten es nòm, y d' avuy endevant les anomenen isles Balears: y à sa nòstra isla de Mallorca la batien de nòu, y li digan *isla de la Societat*.

Per part nòstra, no hey ha res que dí.

*
**

D' axò parlávem ara:

Ja está fundada y establida sa societat de Canalisació de ses aygos de Palma.

Li desitjam acèrt y que no *fassa aygo*.

*
**

S' ha constituída, fa pòchs dies, sa nòva societat mallorquina des Docks.

Tot li sia enhorabòna.

*
**

Otrosí digo:

S' ha fundada una nòva societat, *La Cortecera Mallorquina*.

¡Avench!

*
**

Altre matrimòni ha tractat:

Prest quedará constituída sa nòva societat *La Yutera Mallorquina*.

Déu fassa la gracia que no sia aquesta sa derrera.

*
**

Alguns capitalistes de s' Arracó, que exclusivament se dedican à sa cria de endiòts y altres animals de ploma, tractan de constituirse en societat per obténi des nòstro Ajuntament sa concessió y es privilegi d' establí una cria d' ànneres y òcas dins es bassióts de Plassa, des carré d' Odon Colom, de Cort y des carré de Sant Miquèl. ¡Ganancia segura!

L' IGNORANCIA, si arriba es cas, ja té acordat prende tres ò quatrecentes accions, y llavò passetjarles pe' sa plassa de ses Copiñes, à veure si tròba uns quants batzòls que les hi compren, à n' es 50 per cent de prima.

¡Ja 's segú que no n' hi haurá per qui 'n voldrá!

*
**

Tal com se presenta es temps, amb aquestes aygos qu' ha fetes, ja 's segú qu' es pagesos farán sa pipada plena. Per are, no pòt aná milló.

Lo que importa es que dur.

*
**

Escoltau es diaris d' aquests dies: «Es convent de Sant Francesch aménassa ruína.»

«Es necessari, à tota còsta, conservá es preciós claustre de Sant Francesch.»

«Si no toman Sant Francesch, aviat tot allò farà un clapé.»

«Ara han fet fugí tothòm qu' habitava dins Sant Francesch.»

«Ara s' Alcalde ha passat orde de tomarlo.»

«Ara no volen qu' el tomen.»

«Aviat el tomarán.»

«Ara primé han de sebre que costa es tomarlo.»

Despues de tantes sandroyetjades, com vendrà la fi, meèm en Gelat ahont se ajeuré.

PORROS-FUYES.

SOLUCIONS Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—*Tal farás tal trobarás.*

SEMBLANSES.—1. *En que té coll y no té cap.*—

2. *En que no pòt contrèure ma-*

trimòni.—3. *En que tè fuys.*—

4. *En que ocupa un puesto cle-*

vat.

ENDEVINAYA.—*La Mòrt.*

GEROGLIFICH.

(Aquest va p' ets inqueros que braveljan d' endevinarlos tots.)

III I I I III I III +

2531
X4
10124 J1ST

Son VI I I I III

M. BORRÁS.

SEMBLANSES.

1. ¿En que s' assembla un rey à un capellà?
2. ¿Y un pagés à un farolista?
3. ¿Y un còssi à una còrda d' estendre?
4. ¿Y un hòmo vey à una taula redona?

DOS FUSTÉS DE BUJA.

ENDEVINAYA.

Sense volé, molts la diuen,
L' apren es qui no la sab,
La fan aquells qui se mòren,
La canta cèrt animal.

P.

(Ses solucions, dissapte qui vé, si som tius.)

8 NOVEMBRE DE 1879.

Estampa den Pere J. Gelabert.